

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

Centrum ekonomických a právních studií MU

www.ceps.muni.cz

Místní daně a poplatky

Michal Radvan

Tento studijní materiál byl vytvořen jako výstup z projektu č. CZ.1.07/2.4.00/12.0055.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Datum

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

Centrum ekonomických a právních studií MU

www.ceps.muni.cz

Daň z nemovitostí

Michal Radvan

Tento studijní materiál byl vytvořen jako výstup z projektu č. CZ.1.07/2.4.00/12.0055.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Datum

Místní daň

- dávka peněžitého charakteru směřující do obecního rozpočtu, kterou může obec jakýmkoliv způsobem ovlivnit co do daňového základu, sazby daně či některého z korekčních prvků. Není přitom rozhodující, zda poplatník inkasuje od obce nějaké protiplnění či se jedná o pravidelnou či jednorázovou dávku - místní daně zahrnují jak daně v užším slova smyslu, tak poplatky

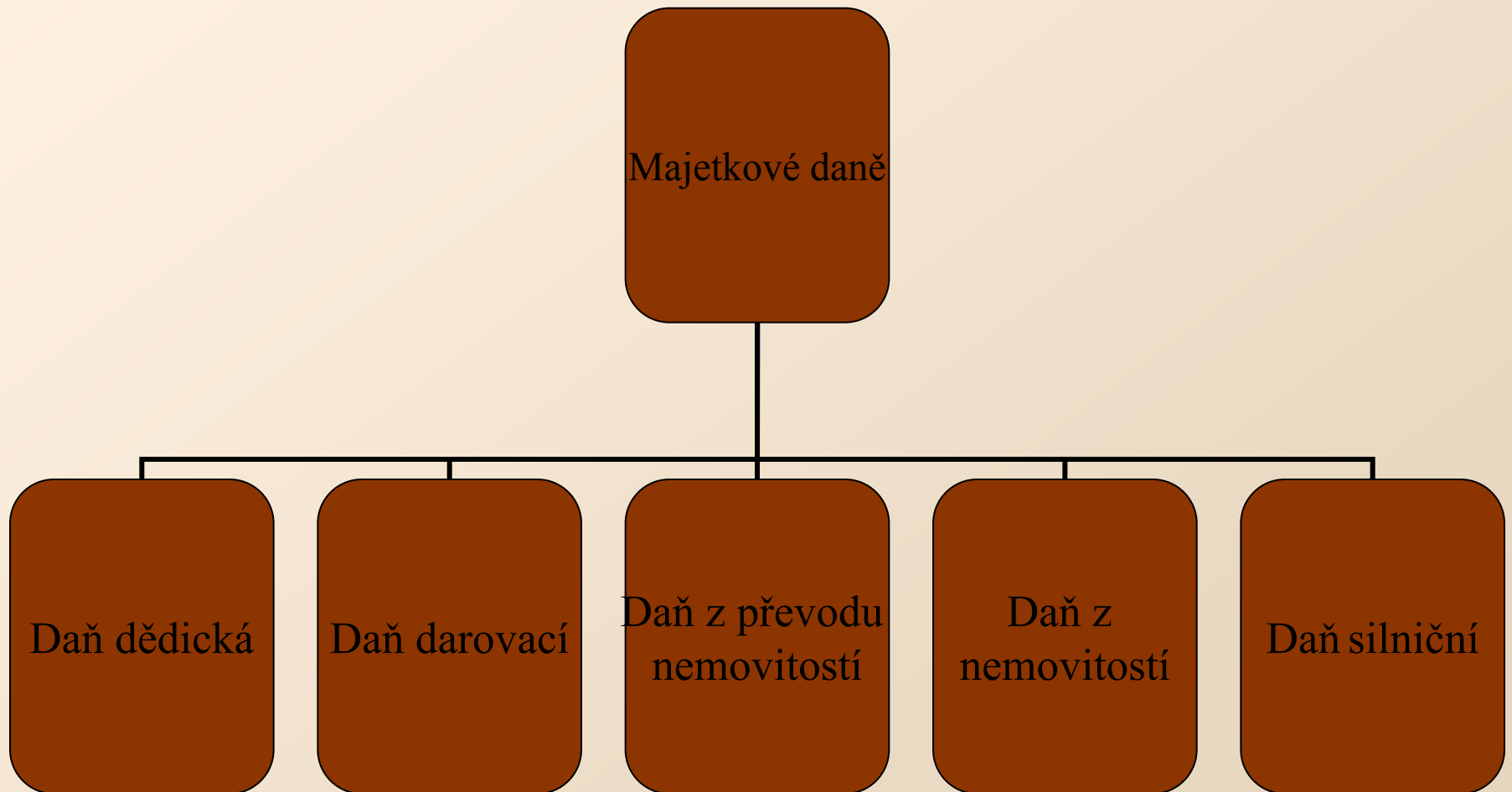
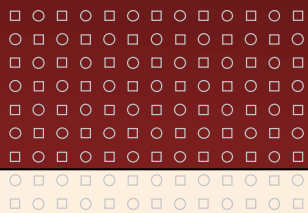
Definice majetkových daní

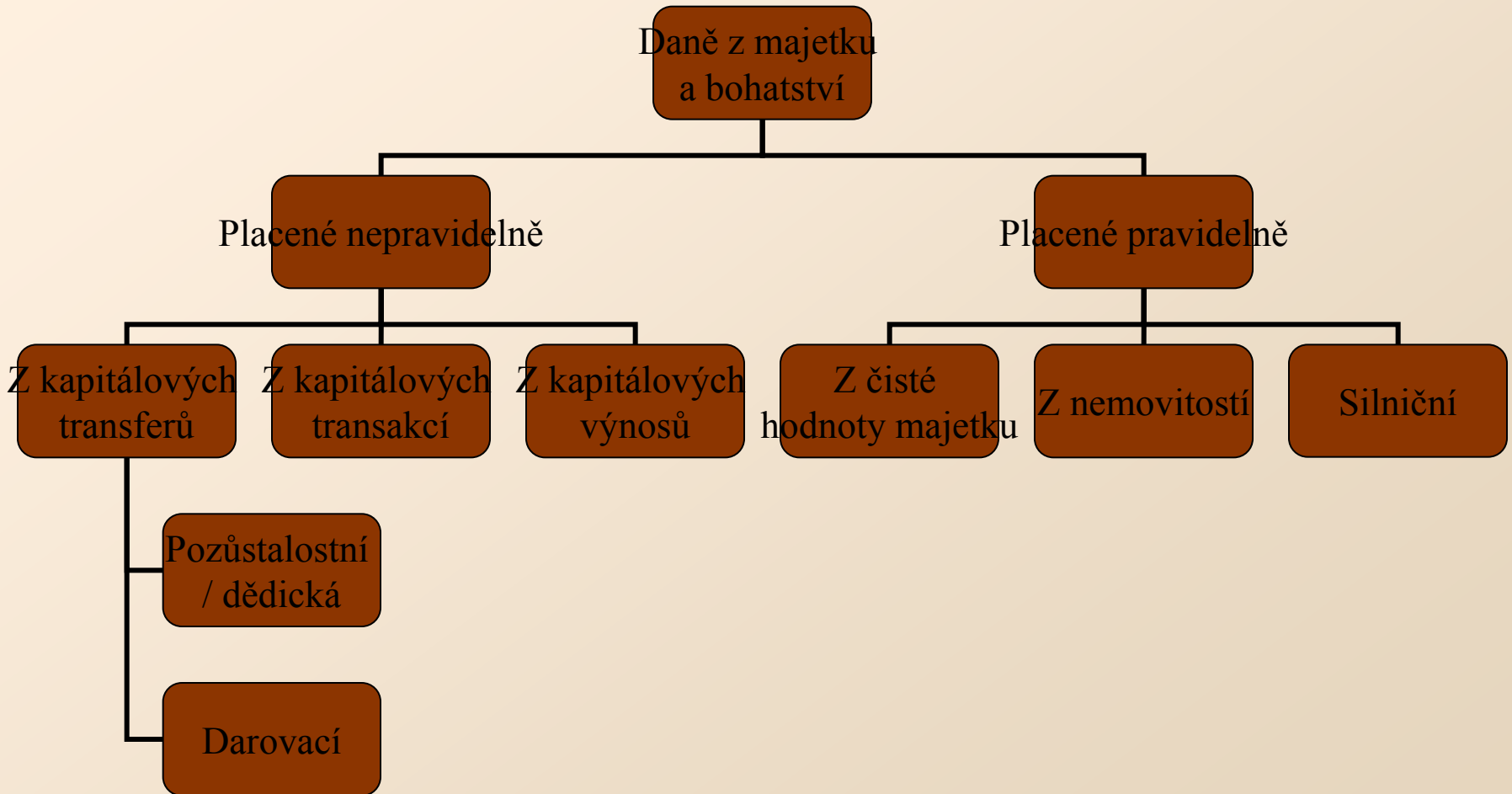
- Přímé daně
- Vyměřované na základě majetku (in rem)
- Adresné daně

- MAJETEK - soubor penězi ocenitelných hodnot vázaných k určitému subjektu

- **PODÍL MAJETKOVÝCH DANÍ**
  - Na HDP: 0,5 %
  - Na celkových daňových výnosech: 1,3 %

- Majetkové daně se vztahují na...
  - Majetek movitý (SilD, DDěd, DDar, poplatek ze psů, koncesionářské poplatky)
  - Majetek nemovitý (DZN, DDěd, DDar, DPN)
- Majetkovým daním podléhá...
  - Držba majetku (DZN, DSil, poplatek ze psů, koncesionářské poplatky)
  - Nabytí majetku (DDěd, DDar, DPN)

Daně z čistého bohatství

- Sbírkky, cenné papíry, životní pojistky, goodwill, autorská práva, patenty
- Problematické měření hodnoty
- Problematická kontrola

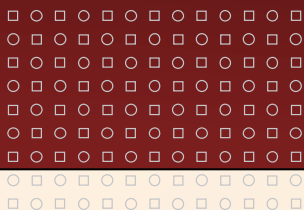

Majetkové daně jako druhé a další zdanění

- Daň důchodová
- Daň z převodu nemovitostí / dědická / darovací
- Daň z nemovitostí

Daň z nemovitostí

- Daň z pozemků
- Daň ze staveb
- Daň z bytů
- Daň ze samostatných nebytových prostorů

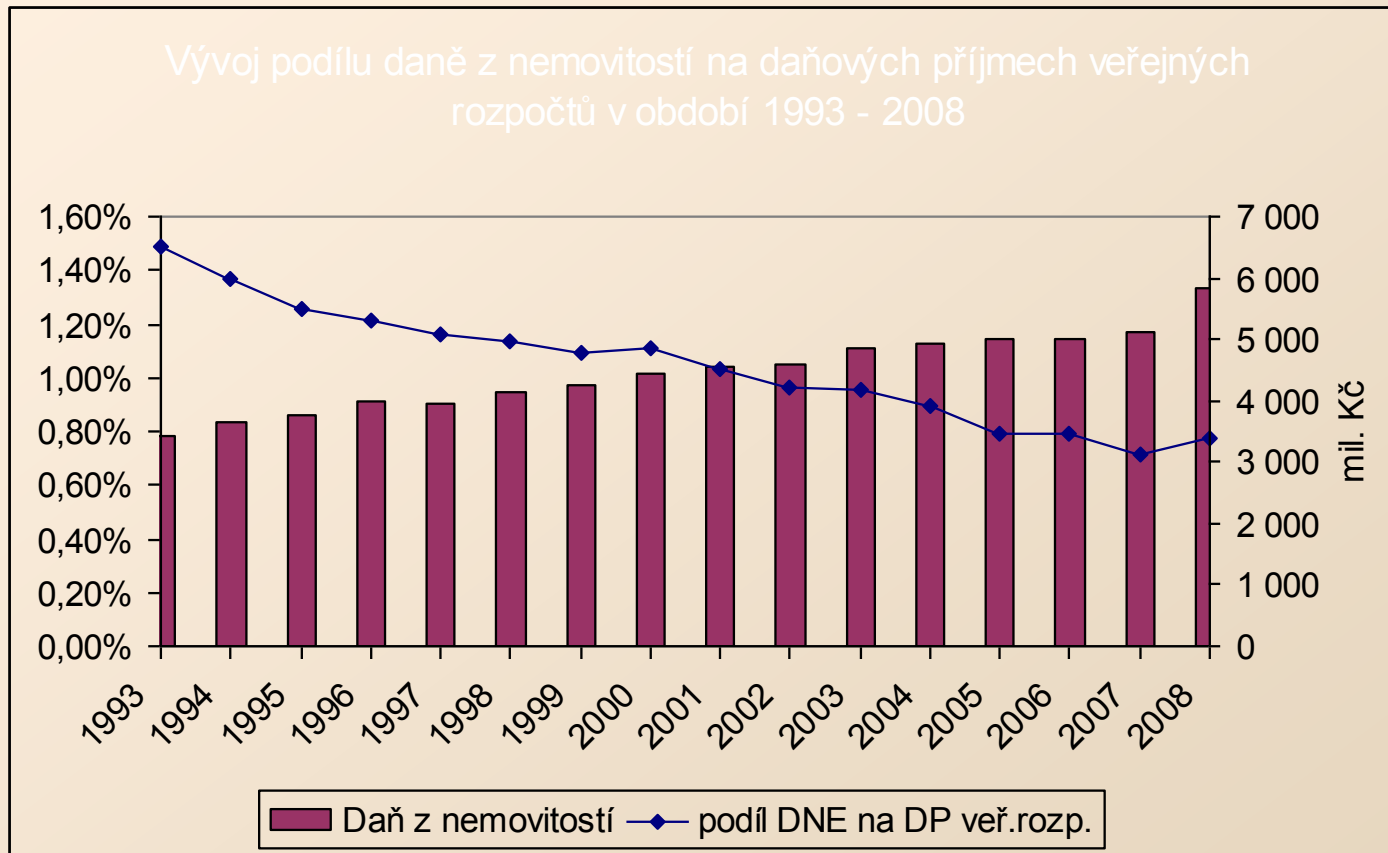

Hlavní problémy regulace DzNem de lege lata

- Nízký výnos DzNem
- Základ DzNem
- Správce DzNem
- Informovanost obcí o daňových dlužnících

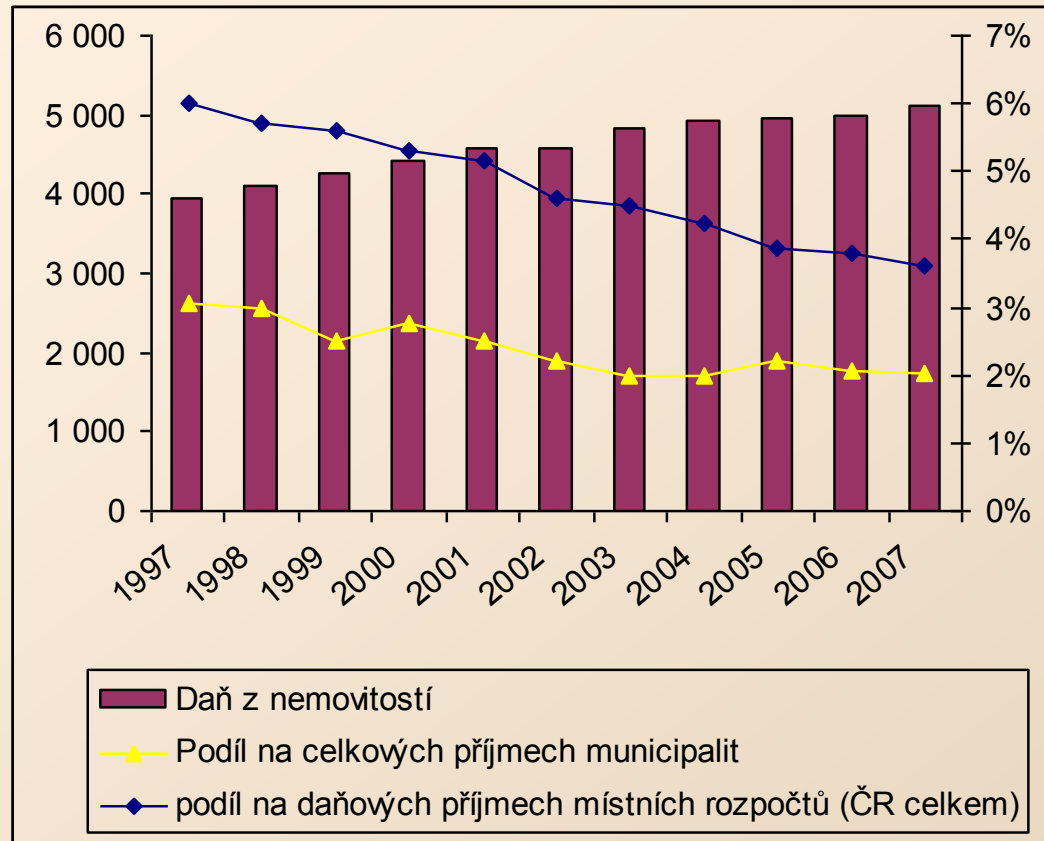

Podíl DzNem na daňových příjmech

Zdroj: Peter Chrenko: Fiskální význam daně z nemovitostí (Seminář „Budoucnost daně z nemovitostí: zvýšit nebo zrušit?“, CEVRO, 18.2.2010)

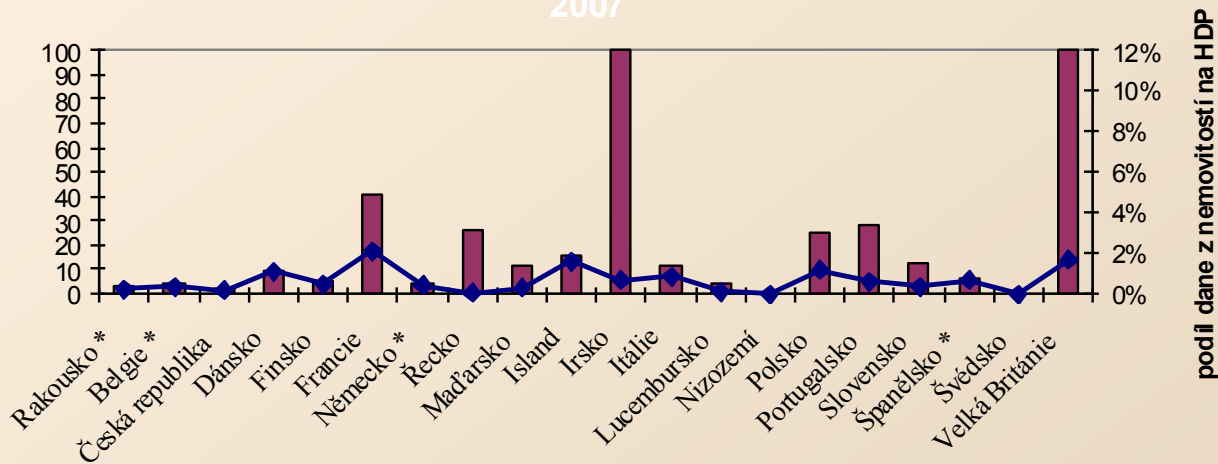
Vývoj výnosu DzNem

Zdroj: Peter Chrenko: Fiskální význam daně z nemovitostí (Seminář „Budoucnost daně z nemovitostí: zvýšit nebo zrušit?“, CEVRO, 18.2.2010)

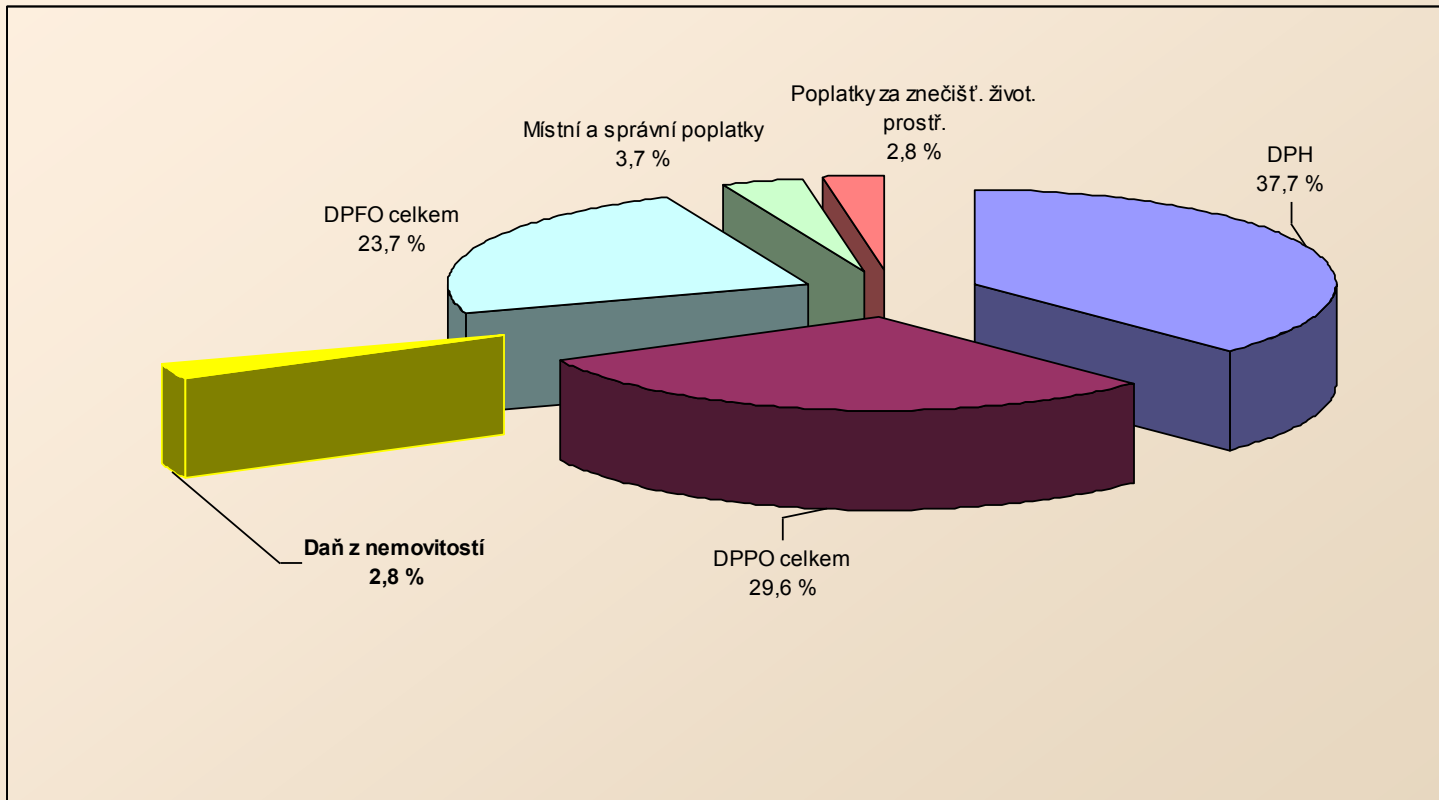
Podíl DzNem na celkových příjmech místních rozpočtů a HDP (2007)

Podíl pravidelné daně z nemovitostí (4 100) na celkových příjmech místních rozpočtů a HDP v zemích EU a v ČR v %
 2007

Zdroj: Peter Chrenko: Fiskální význam daně z nemovitostí (Seminář „Budoucnost daně z nemovitostí: zvýšit nebo zrušit?“, CEVRO, 18.2.2010)

Daňové příjmy obcí v ČR (2008)

Zdroj: Peter Chrenko: Fiskální význam daně z nemovitostí (Seminář „Budoucnost daně z nemovitostí: zvýšit nebo zrušit?“, CEVRO, 18.2.2010)

Zvýšení daně je nepopulární, ale ...

- ... je třeba jej vysvětlit:
  - Z výnosu je hrazen úklid chodníků a komunikace
  - Z výnosu jsou hrazeny náklady na veřejné osvětlení
  - Obec vybuodovala kanalizaci a vodovod
  - Obec uhradila náklady spojené s plynofikací
  - Obec zajišťuje ochranu majetku (městská policie)
  - Z výnosu je dotována školka
  - Z výnosu je dotována hromadná doprava
  - Atd.

Ekonomická autonomie obcí ve vztahu k ústavněprávní úpravě

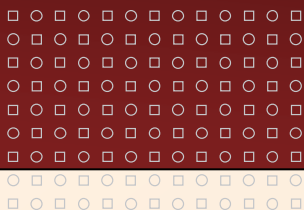
- Čl. 8 Úst: „Zaručuje se samospráva územních samosprávných celků.“
- Čl. 101 odst. 3 Úst: „Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu.“

Evropská charta územní samosprávy (čl. 9)

1. *Místní společenství mají v rámci hospodářské politiky státu právo na přiměřené vlastní finanční zdroje, se kterými mohou v rámci svých pravomocí volně nakládat.*
2. *Finanční zdroje místních společenství jsou úměrné odpovědnosti stanovené ústavou a zákonem.*
3. *Alespoň část finančních zdrojů místních společenství pochází z místních daní a poplatků, jejichž sazbu mohou místní společenství v mezích zákona stanovit.*
4. *Finanční systémy, na nichž se zakládají zdroje, které jsou místním společenstvím k dispozici, musí být natolik různorodé a pružné, aby umožňovaly, že tyto zdroje budou pokud možno stále odpovídat skutečnému vývoji nákladů na plnění úkolů, které místní společenství mají.*
5. *Ochrana finančně slabších místních společenství volá po zavedení postupů finančního vyrovnávání nebo rovnocenných opatření, jež mají korigovat důsledky nerovného rozdělování potenciálních finančních zdrojů a finančního zatížení, které je třeba z nich hradit. Takové postupy nebo taková opatření nesmějí omezovat volné uvážení, které místní společenství mohou v rámci své vlastní odpovědnosti uplatňovat.*
6. *S místními společenstvími se vhodným způsobem konzultuje, jak se jim přerozdělované zdroje mají přidělovat.*
7. *Dotace místním společenstvím se pokud možno předem neváží na financování konkrétních projektů. Poskytování dotací nelikviduje základní svobodu místních společenství uplatňovat v rámci své působnosti volné uvážení.*
8. *Za účelem získávání úvěru na kapitálové investice mají místní společenství v mezích zákona přístup na národní kapitálový trh.*

Ekonomická autonomie v praxi

- Česká republika při ratifikaci Evropské charty územní samosprávy učinila oznámení, že se necítí být vázána mj. ustanoveními čl. 9 odst. 3, 5 a 6.
- Oba dosavadní vládní návrhy „zákona o obecních daních“, které vycházely z toho, že úloha místních daní by neměla být zanedbatelná a měla by vytvořit dostatečný potenciál místních daní za veřejné služby a rozšířit možnost obcí účinně regulovat místní rozvoj, byly PS PČR vráceny, resp. zamítnuty.

Vlastní příjmy obcí

- Daň z nemovitostí: cca. 5 %
- Místní a správní poplatky: cca. 4 %

Další příjmy obcí

- DPH: 35 %
- DPFO ze závislé činnosti sražená zvl. Sazbou: 2 %
- DPFO ze závislé činnosti: 17 %
- DPFO ze samost. výděleč. činnosti: 8 %
- DPPO bez daně placené obcemi: 15 %
- DPPO za obce: 12 %

Daň z pozemků - předmět daně

- Pozemky v ČR
- Využití katastru nemovitostí
  - Zemědělská půda
  - Hospodářské lesy
  - Rybníky
  - Zastavěné plochy a nádvoří
  - Stavební pozemky
  - Ostatní plochy

Daň z pozemků - negativní vymezení předmětu daně

- pozemky zastavěné stavbami v rozsahu půdorysu stavby, a to i v případě, že stavby nejsou předmětem daně ze staveb,
- lesní pozemky, na nichž se nacházejí lesy ochranné a lesy zvláštního určení,
- lesní pozemky, na nichž se nacházejí lesy zasažené vlivem imisí (viz lesní zákon),
- vodní plochy s výjimkou rybníků sloužících k intenzivnímu a průmyslovému chovu ryb,
- pozemky určené pro obranu státu

Daň z pozemků - poplatníci daně

- Vlastník
  - otázka způsobilosti jednat před správcem daně
- Stát - organizační složka státu, státní organizace
- Nájemce
  - pozemky evidované v katastru nemovitostí zjednodušeným způsobem,
  - pozemky spravované Pozemkovým fondem ČR nebo Správou státních hmotných rezerv,
  - pozemky převedené na základě rozhodnutí o privatizaci na Ministerstvo financí
- Uživatel
  - pokud vlastník pozemku není znám,
  - u pozemků, jejichž hranice v terénu reálně vznikly po předání pozemků jako náhradních za původní pozemky sloučené
- Společný zmocněnec / zástupce
  - spoluvlastnictví pozemku patřícího k bytu
  - možnosti platit za spoluvlastnický podíl, není možné pro pozemky evidované zjednodušeným způsobem

Daň z pozemků - osvobození

- vlastnictví státu a ÚSC,
- diplomatické důvody
- obecně prospěšné účely - církve, o.p.s, školy, muzea, galerie, nadace apod., veřejná doprava
- životní prostředí, např. remízky, meze, pozemky po rekultivaci (5, resp. 25 let)
- hřbitovy

- častá podmínka nevyužívání pozemků k podnikatelské činnosti a pronájmu

- v některých případech je třeba uplatnit nárok na osvobození v daňovém přiznání

Daň z pozemků - osvobození

- **Osvobození nemovitostí dotčených přírodní (živelní) pohromou**
  - Obce mohou při řešení důsledků živelních pohrom zcela nebo částečně (procentem) osvobodit od daně z nemovitostí na svém území nemovitosti dotčené živelní pohromou, a to nejdéle na dobu pěti let
  - V případě živelní pohromy si obce nemohou dovolit přijít o výnos daně z nemovitostí
  - Je obtížné stanovit, které nemovitosti byly živelní pohromou skutečně zasaženy (např. byt v prvním patře byl vytopen povodní, kdežto byt ve čtvrtém patře zůstal bez následků)
- **Osvobození některých zemědělských pozemků**
  - Pozemky orné půdy, chmelnic, vinic, ovocných sadů a trvalých travních porostů
  - Poprvé ve zdaňovacím období 2009
  - Malé obce, které mají na svém katastrálním území velké množství pozemků tohoto druhu, si nemohou dovolit ztratit jeden z relativně významných příjmů svých rozpočtů a ve velkých městech nenajdeme příliš zemědělských pozemků

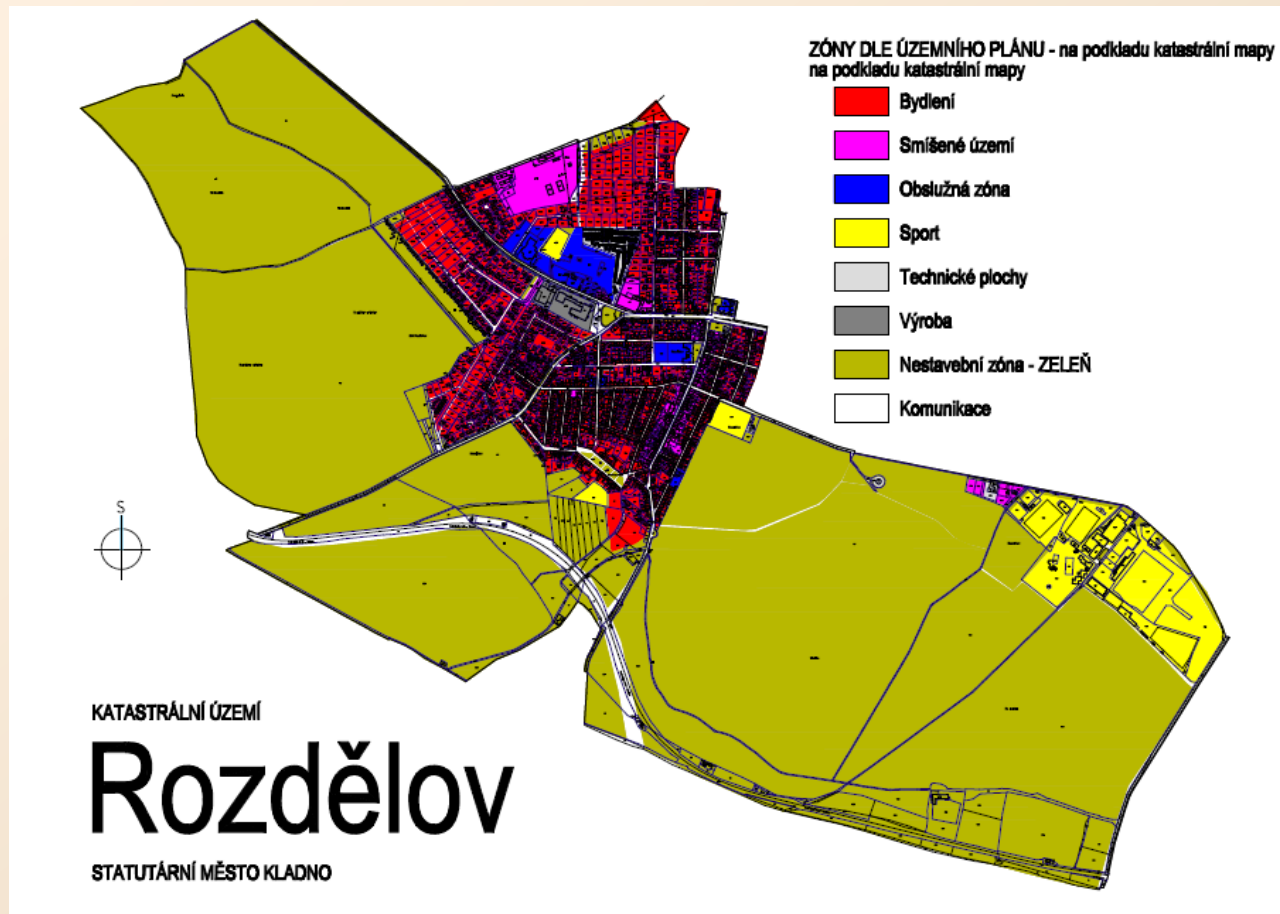
Daň z pozemků - základ daně

- Jednotkový (negativní vymezení) - výměra pozemku v m² zjištěná k 1. lednu zdaňovacího období
- Ad valorem
  - rybníky a lesy - cena pozemku zjištěná podle platných cenových předpisů k 1. lednu zdaňovacího období nebo součin skutečné výměry pozemku v m² a částky 3,80 Kč
  - zemědělská půda - cena půdy zjištěná násobením skutečné výměry pozemku v m² průměrnou cenou půdy stanovenou na 1 m² ve vyhlášce MZ

Uvažovaná úprava základu daně z pozemků

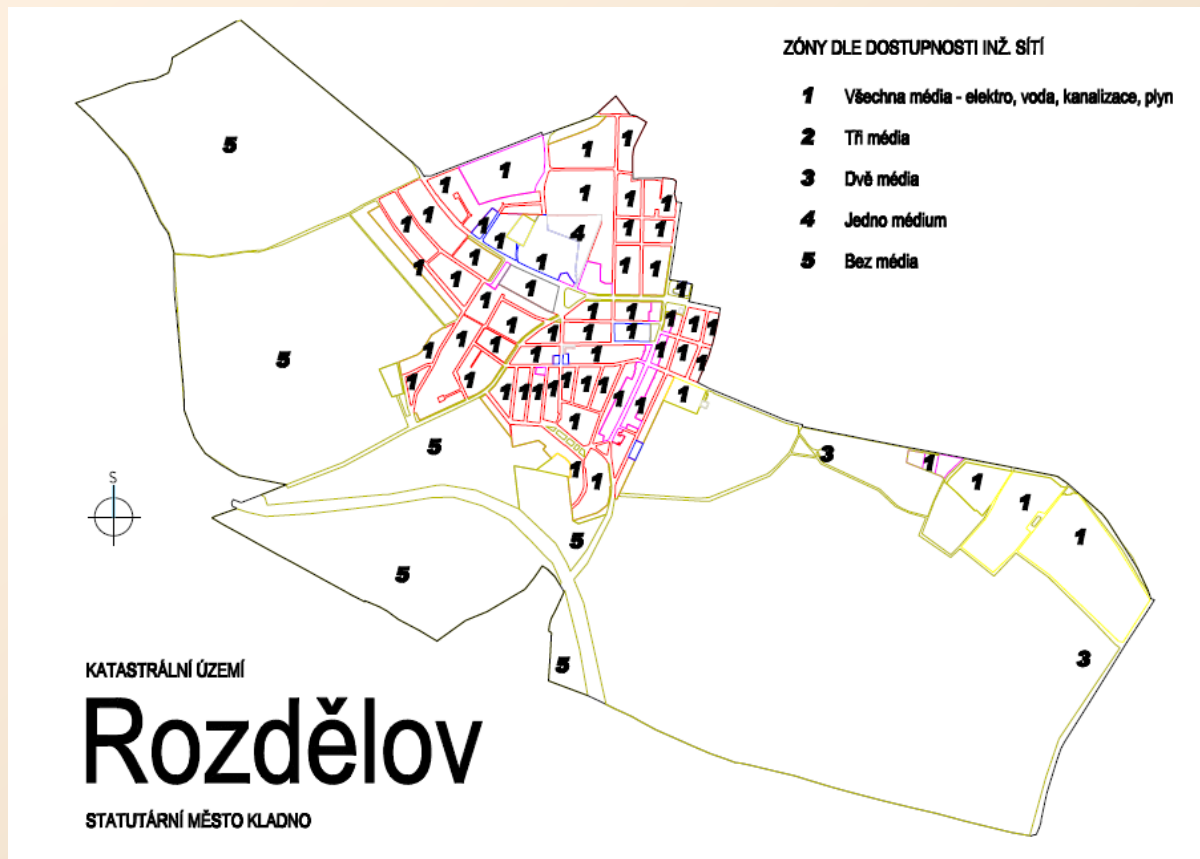
- Jednotkový základ daně (m²) → hodnotový základ daně (Kč)
- MFČR přichází s 1. krokem: zdanění pozemků ad valorem ve formě map daňových základů
- Grafická část vychází z katastrálních map; média
- Textová část doplňuje část grafickou a podává vysvětlení
- Mapy si sestavují samy obce

Pilotní projekt

Zdroj: Alena Holmes: Daň z nemovitostí – Hledáme přijatelná řešení
(Seminář „Budoucnost daně z nemovitostí: zvýšit nebo zrušit?“,
CEVRO, 18.2.2010)

Pilotní projekt

Zdroj: Alena Holmes: Daň z nemovitostí – Hledáme přijatelná řešení
(Seminář „Budoucnost daně z nemovitostí: zvýšit nebo zrušit?“,
CEVRO, 18.2.2010)

Zhodnocení

- Spravedlivější systém
- Nové možnosti pro obce a jejich vlastní daňové příjmy
- Administrativní (a finanční) náročnost
- Aktualizace
- Odvolání proti stanovení základu daně
- Nízkopříjmové, ale majetkově bohaté skupiny poplatníků
- Regulace nájemného (při zdanění staveb ad valorem)

Daň z pozemků - sazba daně

- Procentní v případě základu daně stanoveného podle hodnoty
- Pevná v případě základu daně stanoveného podle výměry

Daň z pozemků - výpočet daně

- Orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, sady:
 $m^2 \times \text{cena půdy} \times 0,75 \%$
- Trvalé travní porosty:
 $m^2 \times \text{cena půdy} \times 0,25 \%$
- Lesy a rybníky:
 $m^2 \times 3,80 \text{ Kč} \times 0,25 \%$ nebo $\text{ocenění} \times 0,25 \%$ x MK
- Stavební pozemky:
 $m^2 \times 2 \text{ Kč} \times \text{polohová renta} \times \text{MK}$
- Ostatní:
 $m^2 \times 0,20 \text{ Kč} \times \text{MK}$

Koeficienty

- polohová renta - koeficient podle počtu obyvatel v hodnotě 1,0 - 4,5, který může být obecně závaznou vyhláškou snížen či zvýšen; funkce fiskální, v případě stavebních pozemků pak rovněž funkce regulační
- místní koeficient - koeficient v hodnotě 2,3,4,5, který je zaveden obecně závaznou vyhláškou

Daň ze staveb - předmět daně

- stavby, pro které byl vydán kolaudační souhlas, nebo stavby užívané před vydáním kolaudačního souhlasu,
- stavby způsobilé k užívání na základě oznámení stavebnímu úřadu nebo stavby podléhající oznámení stavebnímu úřadu a užívané,
- stavby, pro které bylo vydáno kolaudační rozhodnutí nebo kolaudačnímu rozhodnutí podléhající a užívané anebo podle dříve vydaných právních předpisů dokončené,
- tj. rovněž černé stavby či stavby rekreačních objektů dokončené před rokem 1957
- byty včetně podílu na společných částech stavby, které jsou evidovány v katastru nemovitostí,
- nebytové prostory včetně podílu na společných částech stavby, které jsou evidovány v katastru nemovitostí
- vždy na území ČR!!!

Negativní vymezení

- stavby, v nichž jsou byty nebo samostatné nebytové prostory, které jsou předmětem daně
- stavby přehrad, stavby, jimiž se upravuje vodní tok, stavby vodovodních řadů a vodárenských objektů včetně úpraven vody, kanalizačních stok a kanalizačních objektů včetně čistíren odpadních vod, jakož i stavby určené k předchozímu čištění vod před jejich vypouštěním do kanalizací, stavby na ochranu před povodněmi, stavby k zavlažování a odvodňování pozemků,
- stavby rozvodů energií
- stavby sloužící veřejné dopravě - dálnice, silnice, místní komunikace, veřejné účelové komunikace, letecké stavby, stavby drah a na dráze, stavby vodních cest a přístavů

Daň ze staveb - poplatníci daně

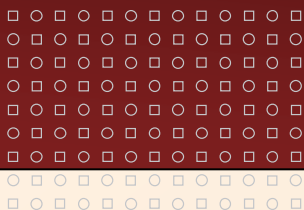
- vlastník
- organizační složka státu nebo státní organizace nebo právnická osoba, které se právo trvalého užívání změnilo na výpůjčku – stavby ve vlastnictví státu
- PFČR, SSHR – stavby spravované těmito subjekty
- nájemce – pronajaté stavby s výjimkou obytného domu spravované PFČR, SSHR nebo převedené na MF na základě rozhodnutí o privatizaci
- společný zmocněnec / zástupce – od 1.1.2011

Daň z pozemků - osvobození

- vlastnictví státu a ÚSC,
- diplomatické důvody
- obecně prospěšné účely - církve, o.p.s, školy, muzea, galerie, nadace apod., veřejná doprava
- obytné domy ve vlastnictví fyzických osob, které pobírají příspěvek na živobytí a stavby pro individuální rekreaci ve vlastnictví sociálně potřebných osob,
- stavby kulturních památek na dobu osmi let po provedení stavebních úprav

- častá podmínka nevyužívání pozemků k podnikatelské činnosti a pronájmu

- v některých případech je třeba uplatnit nárok na osvobození v daňovém přiznání

Daň z pozemků - osvobození

- **Osvobození nemovitostí dotčených přírodní (živelní) pohromou**
  - Obce mohou při řešení důsledků živelních pohrom zcela nebo částečně (procentem) osvobodit od daně z nemovitostí na svém území nemovitosti dotčené živelní pohromou, a to nejdéle na dobu pěti let
  - V případě živelní pohromy si obce nemohou dovolit přijít o výnos daně z nemovitostí
  - Je obtížné stanovit, které nemovitosti byly živelní pohromou skutečně zasaženy (např. byt v prvním patře byl vytopen povodní, kdežto byt ve čtvrtém patře zůstal bez následků)

Osvobození od daně

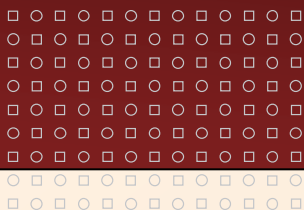
- Novostavby jen do roku 2009
- Změny spočívající ve snížení tepelné náročnosti stavby stavebními úpravami, na které bylo vydáno stavební povolení, jen do roku 2012

Daň ze staveb - základ daně

- Výměra půdorysu nadzemní části stavby v m²
- Upravená podlahová plocha - výměra podlahové plochy bytu v m² nebo výměra podlahové plochy samostatného nebytového prostoru v m² vynásobená koeficientem 1,20

Daň ze staveb - sazba daně

■ Pevná

Daň ze staveb - výpočet daně

- Obytné domy:
 $m^2 \times (2 \text{ Kč} + 0,75 \text{ Kč}) \times \text{polohová renta} \times \text{MK}$
- Příslušenství k obytným domům:
 $m^2 \times (2 \text{ Kč} + 0,75 \text{ Kč}) \times \text{polohová renta} \times \text{MK}$
(ne prvních 16 m²)
- Chaty, chalupy:
 $m^2 \times (6 \text{ Kč} + 0,75 \text{ Kč}) \times \text{obecní koeficient} (\times 2,0) \times \text{MK}$
- Příslušenství k chatám a chalupám:
 $m^2 \times (2 \text{ Kč} + 0,75 \text{ Kč}) \times \text{obecní koeficient} (\times 2,0) \times \text{MK}$
- Garáže:
 $m^2 \times (8 \text{ Kč} + 0,75 \text{ Kč}) \times \text{obecní koeficient} \times \text{MK}$

Daň ze staveb - výpočet daně - pokračování

■ Stavby pro podnikatelskou činnost:

$m^2 \times (2,10 \text{ Kč} + 0,75 \text{ Kč}) \times \text{obecní koeficient} \times \text{MK}$

■ Byty:

$m^2 \times 1,20 \times (2 \text{ Kč}) \times \text{polohová renta} \times \text{MK}$

■ Samostatné nebytové prostory - garáže:

$m^2 \times 1,20 \times (8 \text{ Kč}) \times \text{obecní koeficient} \times \text{MK}$

■ Samostatné nebytové prostory - pro podnikatelskou činnost:

$m^2 \times 1,20 \times (2,10 \text{ Kč}) \times \text{obecní koeficient} \times \text{MK}$

Koeficienty

- polohová renta - koeficient podle počtu obyvatel v hodnotě 1,0 - 4,5, který může být obecně závaznou vyhláškou snížen či zvýšen; funkce fiskální
- obecní koeficient - ve výši 1,5, může být zaveden obecně závaznou vyhláškou pro stavby, kde se neuplatňuje polohová renta; funkce fiskální a regulační
- koeficient NP - v národních parcích a v zónách I. chráněných krajinných oblastí pro stavby rekreační; funkce regulační
- místní koeficient - koeficient v hodnotě 2,3,4,5, který je zaveden obecně závaznou vyhláškou

- základní sazby daně za 1 m² zastavěné plochy stavby se zvyšují o 0,75 Kč za každé další nadzemní podlaží, jestliže zastavěná plocha nadzemního podlaží přesahuje dvě třetiny zastavěné plochy; u staveb pro podnikatelskou činnost se základní sazba daně za každé další nadzemní podlaží
- první nadzemní podlaží - každé konstrukční podlaží, které má úroveň podlahy nebo i její části do 0,80 m pod nejnižším bodem přilehlého terénu, není-li v projektové dokumentaci stanoveno jinak
- zvýšená daň o 2 Kč za každý 1 m² podlahové plochy nebytového prostoru sloužícího v obytném domě k podnikatelské činnosti s výjimkou zemědělské prvovýroby

Zdaňovací období

- Kalendářní rok
- Rozhodné skutečnosti - 1. leden zdaňovacího období

Daňové přiznání

- Do 31. 1., ale ne vždy
  - poplatník podal přiznání v některém z předchozích zdaňovacích období nebo daň byla vyměřena ex offa a ve srovnání s tímto předchozím zdaňovacím obdobím nedošlo ke změně okolností rozhodných pro vyměření daně- daň se vyměří výši poslední známé daně a za den vyměření daně a současně za den doručení tohoto rozhodnutí poplatníkovi se považuje 31. leden zdaňovacího období; správce daně nemusí daňovému subjektu výsledek vyměření oznamovat platebním výměrem, platební výměr založí do spisu a nelze se proti němu odvolat,
    - změna sazeb daně a koeficientů,
    - změna průměrné ceny půdy
    - zánik osvobození
- Je přípustné též dílčí daňové přiznání
- Společný zástupce vs. každý sám
- Změny hlásit do 30 dnů

Daňové přiznání - zvláštní případy

- převod vlastnictví - do konce třetího měsíce následujícího po měsíci, v němž byl zapsán vklad práva vlastnického do katastru nemovitostí
- dědictví - do konce třetího měsíce následujícího po měsíci, v němž nabylo právní moci rozhodnutí příslušného orgánu, kterým bylo skončeno dědické řízení
- za první rok, kdy mělo být podáno

Placení daní

- Do 5,000 Kč - 31. 5.
- Nad 5,000 Kč - 31. 8. a 30. 11. - zemědělci, rybníkáři
- Nad 5,000 Kč - 31. 5. a 30. 11. - ostatní
- Do 30 Kč nic
- Min. daň 50 Kč
- Zvláštní případy: převod, dědictví - ve lhůtě pro podání daňového přiznání
  - problémy, pokud je podáváno DP za několik let zpět

Správa daně

- FÚ podle polohy nemovitosti
- Má zůstat správa DzNem dále na finančních úřadech?
- Neochota obcí stát se správci daně
- Osvobození nemovitostí ve vlastnictví státu snižuje obcím výnos - daň za správu daně z nemovitostí
- Obec neví, kdo je dlužníkem - povinnost zachovávat mlčenlivost

Informovanost obcí o daňových dlužnících

- Pakliže by byla obec správcem daně, nic se v této oblasti nezmění, neboť správa daně je vykonávána v působnosti přenesené (viz stávající situace v oblasti místních poplatků)

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

Centrum ekonomických a právních studií MU

www.ceps.muni.cz

Místní poplatky

Michal Radvan

Tento studijní materiál byl vytvořen jako výstup z projektu č. CZ.1.07/2.4.00/12.0055.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

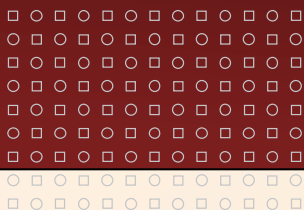
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Datum

Pojem „daň“

Daň je povinná, zákonem předem sazbou stanovená částka, kterou se více méně pravidelně odčerpává na nenávratném principu bez ekvivalentního protiplnění část nominálního důchodu ekonomického subjektu ve prospěch veřejného peněžního fondu.

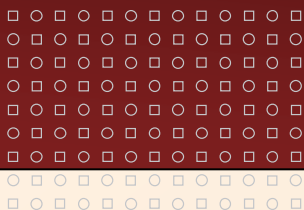
=> pojem „daň stricto sensu“

Pojem „poplatek“

Poplatek je peněžitou dávkou stanovenou zákonem, nenávratnou, vybíranou státem nebo jinými veřejnoprávními korporacemi za zákonem stanovené úkony jejich orgánů.

Požadavek zákonné úpravy vybírání daní

Článek 11 odst. 5 LZPS:

Daně a poplatky je možné ukládat jen na základě zákona.

Klasifikace poplatků

- Správní poplatky - celostátní vybírané orgány veřejné správy
- Zvláštní dávky poplatkového charakteru stojící mimo katalog správních poplatků (např. poplatky spojené s užíváním dálnic, poplatky na ochranu životního prostředí - ekologické poplatky, poplatky za rozhlasové a televizní přijímače - koncesionářské poplatky apod.)
- Soudní poplatky - celostátní vybírané soudy
- Místní poplatky

Klasifikace místních poplatků

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj nebo jiné technické herní zařízení povolené Ministerstvem financí,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Místní poplatky

- Teritoriální omezenost poplatku
- Zákonný rozsah poplatku
- Specifikace obecně závaznou vyhláškou
- Judikatura Ústavního soudu
- Opakování zákonného textu ve vyhlášce
- Novelizace vyhlášek
- Spojování více poplatků do jedné vyhlášky
- Spojování více zmocnění do jedné vyhlášky
- Kontrola MV vs. právo na samosprávu

Poplatek ze psů

- Fiskální a regulační funkce (centrum, bytové domy apod.)
- Zákon na ochranu zvířat proti týrání - pravidla pro volný pohyb psů
- Ohlašovací povinnost - od 3 M nebo od narození psa? - evidence chovatelů psů
- Čipování či jiné označování může sloužit i jako ekonomický nástroj

Poplatek ze psů

- Pes = věc
- poplatníkem držitel psa - fyzická nebo právnická osoba, která má trvalý pobyt nebo sídlo na území České republiky; obecně však faktické ovládnání psa spojené s vůlí mít věc pro sebe
- spoludržitelství

Poplatek ze psů

- za psy starší tři měsíců (= očkování proti vzteklině)
- osvobozeny osoby nevidomé, bezmocné a osoby s těžkým zdravotním postižením, kterým byl přiznán III. stupeň mimořádných výhod, osoby provádějící výcvik psů určených k doprovodu osob tělesně postižených, osoby provozující útulek zřízený obcí pro opuštěné psy a osoby, kterým zvláštní právní předpis stanoví povinnost držení a používání psa
- služební a záchranářští psi, psi z útulku - vhodná osvobození do vyhlášky

Poplatek ze psů - sazby

- základní sazba poplatku až 1 500 Kč za kalendářní rok a jednoho psa,
- nižší sazba max. 200 Kč - poživatelé důchodu invalidního, starobního, vdovského a vdoveckého a důchodu sirotčího,
- u druhého a každého dalšího psa může obec horní hranici sazby zvýšit až o 50 % (co je horní hranicí?).

Pokud je poplatník držitelem psa jen po dobu několika měsíců v roce, platí poplatek v poměrné výši, která odpovídá počtu i započatých kalendářních měsíců. Podobně se postupuje i při změně místa trvalého pobytu nebo sídla, kdy držitel psa platí poplatek nově příslušné obci od počátku kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém změna nastala.

- přeplatek

Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt

Poplatníkem jsou fyzické osoby, které přechodně a za úplatu pobývají v lázeňských místech a v místech soustředěného turistického ruchu za účelem léčení nebo rekreace, pokud tyto osoby neprokáží jiný důvod svého pobytu.

Lázeňské místo stanoví vláda nařízením.

Plátcem a zároveň ručitelem (jen do konce roku 2010) poplatku je ubytovatel - fyzická nebo právnická osoba, která přechodně ubytování poskytla.

Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt

Možnost osvobození od poplatku se vztahuje jen na osoby nevidomé, bezmocné a osoby s těžkým zdravotním postižením, osoby mladší 18 let a starší 70 let nebo osoby, na které náleží přídavky na děti (výchovné neexistuje).

Evidenční kniha obsahuje identifikační údaje osob, kterým ubytovatel poskytl přechodné ubytování za úplatu, včetně doby a účelu pobytu.

Sazba poplatku činí až 15 Kč za osobu a za každý i započatý den pobytu, není-li tento dnem příchodu. Obec může stanovit poplatek týdenní, měsíční nebo roční paušální částkou.

Poplatek na část roku, pro část obce?

Poplatek za užívání veřejného prostranství

Poplatek se vybírá za zvláštní užívání veřejného prostranství, kterým se rozumí umístění dočasných staveb pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní a sportovní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl. Dále může podléhat místnímu poplatku provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb a užívání tohoto prostranství pro reklamní akce. Výčet je taxativní a vyhláškou ho nelze rozšiřovat.

Veřejné prostranství - veškeré prostory přístupné bez omezení bez ohledu na vlastnictví, ne však lesy, zemědělská půda, dálnice a silnice.

Vedle místního poplatku je možné pochopitelně vybírat i nájemné.

Poplatek za užívání veřejného prostranství

Poplatníkem je fyzická nebo právnická osoba, která užívá veřejné prostranství způsobem, jakým bylo uvedeno výše.

Od poplatku jsou osvobozeny jen akce, jejichž výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely. Neplatí se také za parkovací místo pro osoby zdravotně postižené.

Sazba poplatku činí za každý i započatý m² maximálně 10 Kč na každý i započatý den. Zastupitelstvo má možnost navýšení poplatku za užívání veřejného prostranství v případě některých způsobů užívání (např. umístění prodejních nebo reklamních zařízení, lunaparků atd.) 10x. Poplatek je možné stanovit i paušální částkou.

Poplatek ze vstupného

Předmětem poplatku je vstupné na kulturní, sportovní, prodejní a reklamní akce. Tento výčet je taxativní. Z akcí, jejichž celý výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely, se poplatek neplatí.

Definice vstupného.

Základem pro stanovení poplatku ze vstupného je vstupné snížené o daň z přidané hodnoty.

Vstupné na kulturní památky - judikatura ÚS.

Sazba poplatku ze vstupného činí až 20 % z úhrnné částky vybraného vstupného. Obec může po dohodě s poplatníkem poplatek stanovit paušální částkou.

Zvláštní záznamní povinnost kvůli evidenci vstupenek.

Poplatek z ubytovací kapacity

- Poplatek z ubytovací kapacity se vybírá v obcích a městech v zařízeních určených k přechodnému ubytování za úplatu.
- Poplatku nepodléhají ubytovací kapacity v zařízeních sloužících pro přechodné ubytování studentů a žáků, ve zdravotnických nebo lázeňských zařízeních, pokud nejsou užívána jako hotelová zařízení a v zařízeních sloužících sociálním a charitativním účelům.

Poplatek z ubytovací kapacity

Poplatníkem je ubytovatel - fyzická nebo právnická osoba, která přechodné ubytování poskytla. Takto bude za poplatníka považován i případný nájemce ubytovacího zařízení.

Ubytovateli je stanovena povinnost vést evidenční knihu s výjimkou údaje o účelu pobytu.

Sazby poplatku může dosahovat výše až šesti (od 1.1.2010) korun za každé využití lůžko a den. Možnost stanovit po dohodě s poplatníkem roční paušál není vyloučena.

Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

Poplatníky poplatku jsou fyzické nebo právnické osoby, kterým bylo vydáno povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst, do kterých je jinak vjezd zakázán příslušnou dopravní značkou. Poplatek neplatí fyzické osoby mající trvalý pobyt nebo vlastníci nemovitosti ve vybraném místě, osoby jim blízké, manželé těchto osob a jejich děti a dále osoby, které ve vybraném místě užívají nemovitost ke své hospodářské činnosti nebo osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP a jejich průvodci. Sazba poplatku činí až 20 Kč za den. Obec má možnost po dohodě s poplatníkem stanovit poplatek paušální částkou.

Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj nebo jiné technické herní zařízení povolené Ministerstvem financí

Poplatníkem poplatku je provozovatel povoleného hracího přístroje.

Musí být přístroj povolený?

Co je to jiné technické herní zařízení povolené Ministerstvem financí?

Na rozdíl od ostatních poplatků zde platí i minimální výše sazby poplatku, a to 1 000 Kč, maximálně může sazba činit 5 000 Kč, a to za tři měsíce.

Obec má možnost poskytnou od tohoto poplatku osvobození, přičemž zákon nestanoví pro takové osvobození žádné podmínky.

Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj

Výnosem obce je také:

- 50% správního poplatku za vydání povolení k jeho provozu či za změnu jeho umístění nebo nahrazení přístroje
- Podíl na výtěžku z automatu

Obce mohou umístění hracích přístrojů zakázat či omezit (např. 100 m od škol apod.)

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Předpokladem je vydání obecně závazné vyhlášky stanovující systém nakládání s komunálním odpadem.

3 možnosti zpoplatnění odpadu:

- smlouva,
- poplatek za komunální odpad dle zákona o odpadech,
- místní poplatek dle zákona o místních poplatcích

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Poplatníky jsou fyzické osoby, které mají v obci trvalý pobyt a rovněž fyzické osoby, které mají ve vlastnictví stavbu určenou nebo sloužící k individuální rekreaci.

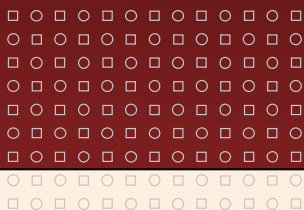
Společný zástupce (vlastník, správce).

Možnost využít evidenci obyvatel a údaje z katastru.

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Sazba poplatku je rozdělena na dvě části. První tvoří částka až 250 Kč za osobu a kalendářní rok, druhou částka stanovená na základě skutečných nákladů obce předchozího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu, až 250 Kč za osobu a kalendářní rok, celkem tedy maximálně 500 Kč na osobu ročně. Obec má povinnost v obecně závazné vyhlášce stanovit rozúčtování nákladů na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu na osobu.

Pokud během kalendářního roku dojde ke změně místa trvalého pobytu, resp. ke změně vlastnictví stavby, uhradí se poplatek v poměrné výši, která odpovídá počtu kalendářních měsíců pobytu nebo vlastnictví stavby v příslušném kalendářním roce. Rozhodný je vždy stav na konci každého měsíce.

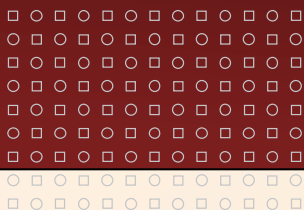
Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Poplatníkem je vlastník stavebního pozemku zhodnoceného možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace, vybudovanou po 31. 12. 2001, tj. zkolaudovanou stavbu, kde obec byla stavebníkem.

Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Sazba poplatku nesmí přesáhnout rozdíl ceny stavebního pozemku bez možnosti připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace a ceny stavebního pozemku s touto možností. Cena stavebního pozemku v obci se stanoví podle zákona o oceňování majetku (zákon č. 157/1991 Sb., v aktuálním znění) v kalendářním roce, ve kterém nabylo právní moci kolaudační rozhodnutí pro stavbu vodovodu nebo kanalizace obcí vybudované. Výše sazby na 1m² zhodnoceného stavebního pozemku stanoví obec v obecně závazné vyhlášce.

Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

2 návrhy infrastrukturní daně se vztahovaly i na další infrastrukturu budovanou obcí.

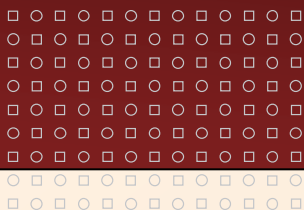
Správa poplatků

- Subsidiární použití DŘ
- Stanovení poplatků: samostatná působnost
- Řízení o poplatcích: přenesená působnost (obecní úřad)

Ohlašovací povinnost u místních poplatků

- Nově od 1.1.2011
- V ohlášení poplatník nebo plátce uvede
  - jméno, popřípadě jména, a příjmení nebo název nebo obchodní firmu,
  - obecný identifikátor, byl-li přidělen,
  - místo pobytu nebo sídlo, místo podnikání, popřípadě další adresu pro doručování,
  - právnická osoba uvede též osoby, které jsou jejím jménem oprávněny jednat v poplatkových věcech,
  - čísla všech svých účtů u poskytovatelů platebních služeb, včetně poskytovatelů těchto služeb v zahraničí, užívaných v souvislosti s podnikatelskou činností, v případě, že předmět poplatku souvisí s podnikatelskou činností poplatníka nebo plátce,
  - údaje rozhodné pro stanovení výše poplatkové povinnosti.
- Dojde-li ke změně údajů uvedených v ohlášení, je poplatník nebo plátce povinen tuto změnu oznámit do 15 dnů ode dne, kdy nastala.
- Zvláštní lhůty pro ohlášení stanovené vyhláškou

Lhůty pro placení daně

■ Ve vyhlášce

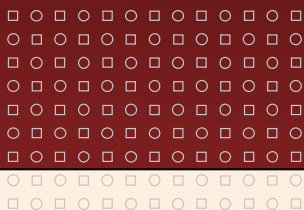

Prodlení s placením poplatku

- Povinnost platit řádně a včas (autoaplikace)
- Platební výměr, kterému by měla předcházet výzva
- Sankce: 3násobek nedoplatku (speciální ustanovení k DŘ, vliv ÚS - Chrastava ohledně úpravy sankcí ve vyhlášce)
- Zaokrouhlování na celé Kč nahoru

Prominutí poplatku

- Podle § 259 DŘ pokud zákon stanoví orgánu veřejné moci pravomoc zcela nebo částečně prominout daň nebo příslušenství daně, lze tak učinit na základě žádosti daňového subjektu nebo z moci úřední.
- Od 1.1.2011 nemají obce právo promíjet poplatky!!!

Děkuji za pozornost

Tento studijní materiál byl vytvořen jako výstup z projektu
č. CZ.1.07/2.4.00/12.0055.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

